

GeoGebra

Γρήγορη Εκκίνηση

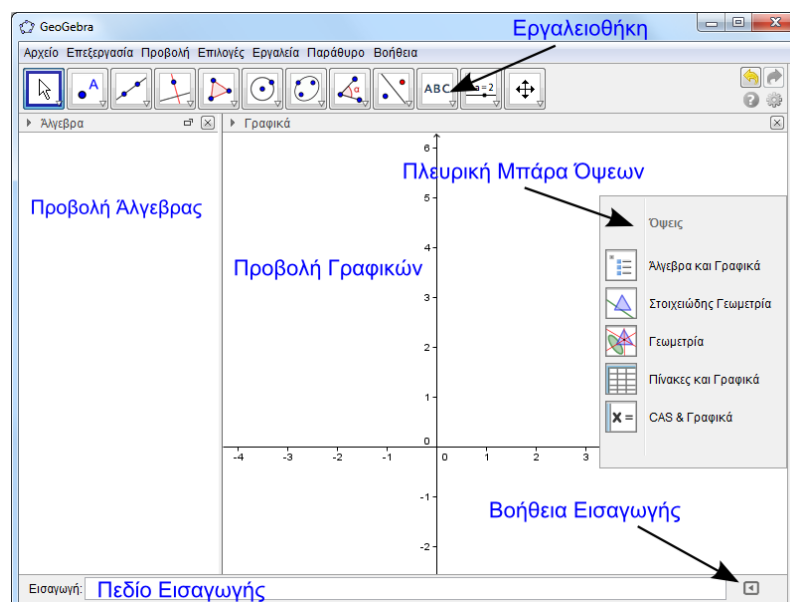
Τι είναι το GeoGebra;

- Λογισμικό Δυναμικών Μαθηματικών σε ένα - απλό στη χρήση - πακέτο
- Για την εκμάθηση και τη διδασκαλία σε όλα τα επίπεδα της εκπαίδευσης
- Συνδυάζει διαδραστικά γεωμετρία, άλγεβρα, πίνακες, γραφικά, απειροστικό λογισμό και στατιστική
- Είναι λογισμικό ανοικτού κώδικα, που διατίθεται ελεύθερα από το www.geogebra.org

Γνωριμία

- Το GeoGebra διευκολύνει τους μαθητές στη δημιουργία μαθηματικών κατασκευών και μοντέλων. Επιτρέπει διαδραστικές διερευνήσεις μετακινώντας αντικείμενα και αλλάζοντας παραμέτρους.
- Το GeoGebra αποτελεί για τους καθηγητές εργαλείο συγγραφής για τη δημιουργία αλληλεπιδραστικών φύλλων εργασίας. Βρείτε δωρεάν έργα για την τάξη και μοιραστείτε τα δικά σας στο www.geogebraTube.org.

Όταν ξεκινήσετε το GeoGebra, εμφανίζεται το παρακάτω παράθυρο:

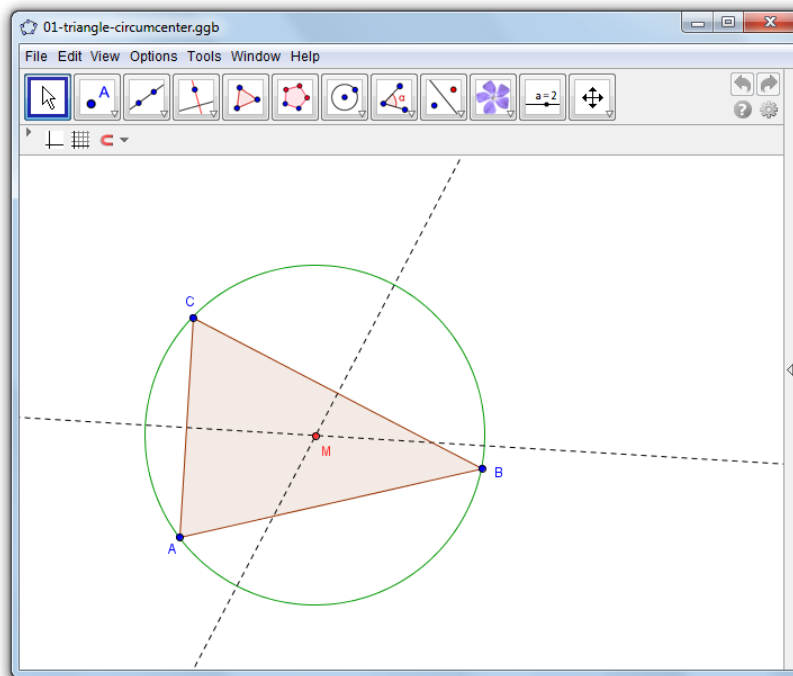

Χρησιμοποιώντας τα εργαλεία στην **Εργαλειοθήκη** μπορείτε να πραγματοποιήσετε κατασκευές στην **Προβολή Γραφικών** με το ποντίκι. Ταυτόχρονα, οι αντίστοιχες

συντεταγμένες και εξισώσεις εμφανίζονται στην **Προβολή Άλγεβρας**. Το **Πεδίο Εισαγωγής** χρησιμοποιείται για την απευθείας εισαγωγή συντεταγμένων, εξισώσεων, εντολών και συναρτήσεων, αντικείμενα που εμφανίζονται αμέσως μετά το πάτημα του Enter στις Προβολές Γραφικών και Άλγεβρας. Στο GeoGebra, η γεωμετρία και η άλγεβρα συνεργάζονται παράλληλα.

Παράδειγμα 1: Περιγεγραμμένος Κύκλος Τριγώνου

Εφαρμογή: Να κατασκευάσετε ένα τρίγωνο $AB\Gamma$ και τον περιγεγραμμένο σε αυτό κύκλο, χρησιμοποιώντας το GeoGebra.

Κατασκευή χρησιμοποιώντας το ποντίκι

Προετοιμασία

- Κάνετε κλικ στο βελάκι που βρίσκεται στη δεξιά πλευρά της Προβολής Γραφικών και επιλέξτε τη

Στοιχειώδη Γεωμετρία από την πλευρική μπάρα όψεων.

Βήματα Κατασκευής

1		Επιλέξτε το εργαλείο <i>Πολύγωνο</i> από την εργαλειοθήκη. Κάνετε τρεις φορές κλικ στην Προβολή Γραφικών ώστε να δημιουργήσετε τις κορυφές A, B και Γ. Κλείστε το τρίγωνο κάνοντας ξανά κλικ στο σημείο A.
2		Στη συνέχεια, επιλέξτε το εργαλείο <i>Μεσοκάθετη Τμήματος</i> (κάνετε κλικ στο μικρό βελάκι που βρίσκεται κάτω δεξιά στο τέταρτο από αριστερά εικονίδιο και δημιουργήστε δυο Μεσοκαθέτους κάνοντας

		διαδοχικά κλικ σε δυο πλευρές του τριγώνου.
3		Χρησιμοποιώντας το εργαλείο <i>Τομή δυο αντικειμένων</i> μπορείτε να κάνετε κλικ στην τομή των δυο μεσοκαθέτων ώστε να θέσετε το κέντρο του περιγεγραμμένου κύκλου. Για να το ονομάσετε «M» πληκτρολογήστε «M» προκειμένου να ανοίξετε το διάλογο <i>Μετονομασίας</i> .
4		Για να ολοκληρώσετε την κατασκευή, επιλέξτε το εργαλείο <i>Κύκλος με κέντρο που διέρχεται από ένα σημείο</i> και κάνετε κλικ αρχικά στο κέντρο, και μετά σε οποιαδήποτε από τις κορυφές του τριγώνου.
5		Χρησιμοποιώντας το εργαλείο <i>Μετακίνηση</i> μπορείτε να χρησιμοποιήσετε το ποντίκι για να σύρετε τις κορυφές του τριγώνου σε διαφορετικές θέσεις – η κατασκευή σας θα αλλάζει δυναμικά στις νέες θέσεις.

Μερικές Συμβουλές

 Δοκιμάστε τα κουμπιά **Αναίρεση/Ακύρωση Αναίρεσης** στη δεξιά πλευρά της εργαλειοθήκης.

 Μπορείτε να **κρύψετε ένα αντικείμενο**, κάνοντας δεξί κλικ επάνω του (Mac OS: ctrl-κλικ) και εξαιρώντας την επιλογή *Δείξε το Αντικείμενο*.

 Μπορείτε να αλλάξετε την **εμφάνιση των αντικειμένων** (χρώμα, τύπος γραμμής, ...) εύκολα χρησιμοποιώντας τη *Μπάρα Αλλαγής Στυλ*: κάνετε κλικ στο βέλος στην κορυφή της Προβολής Γραφικών για να εμφανίσετε ή να αποκρύψετε τη μπάρα του στυλ. Για περισσότερες επιλογές, κάνετε κλικ στο εικονίδιο *Ιδιότητες* του GeoGebra και επιλέξτε *Αντικείμενα* στο αναδυόμενο μενού.

 Οι **άξονες** και το **πλέγμα** μπορούν να εμφανίζονται ή μη χρησιμοποιώντας τη *Μπάρα Αλλαγής Στυλ*.

 Μπορείτε να εμφανίσετε διαφορετικές προβολές όπως **Άλγεβρα**, **Γραφικά**, **Λογιστικό Φύλλο** και **CAS** χρησιμοποιώντας το μενού *Προβολή* ή την πλευρική μπάρα *Όψεων* (στα δεξιά της *Προβολής Γραφικών*).

 Προκειμένου να **μετακινήσετε την κατασκευή** σας στην Προβολή Γραφικών, επιλέξτε το εργαλείο *Μετακίνηση της Προβολής Γραφικών* και μετακινήστε με το ποντίκι.

 Το **Πρωτόκολλο στοιχείων κατασκευής** (στο μενού *Προβολή*) παρέχει έναν πίνακα με όλα τα βήματα της κατασκευής. Χρησιμοποιώντας τα κουμπιά μπορείτε να πλοηγηθείτε βήμα-βήμα στα στάδια της κατασκευής σας ξανά. Επιπλέον, μπορείτε να μετακινήσετε τις γραμμές προς τα επάνω ή προς τα κάτω προκειμένου να αλλάξετε τη σειρά της κατασκευής.

Κατασκευή χρησιμοποιώντας το Πεδίο Εισαγωγής

Προετοιμασία

- Πρόκειται να κάνουμε την ίδια κατασκευή του περιγεγραμμένου κύκλου όπως παραπάνω χρησιμοποιώντας το Πεδίο Εισαγωγής, έτσι θα ξεκινήσουμε από την αρχή χρησιμοποιώντας την επιλογή *Νέο* από το μενού *Αρχείο*.
- Κάνετε κλικ στο βέλος στα δεξιά της προβολής *Γραφικών* και επιλέξτε *Άλγεβρα & Γραφικά* από την *πλευρική μπάρα Όψεων*.

Βήματα Κατασκευής

Πληκτρολογήστε τις παρακάτω εντολές στο Πεδίο Εισαγωγής που βρίσκεται στο κάτω μέρος της οθόνης και πιάστε το πλήκτρο Enter στο τέλος κάθε γραμμής.

$$A = (2, 1)$$

$$B = (12, 5)$$

$$\Gamma = (8, 11)$$

Πολύγωνο [A, B, Γ]

σ = Μεσοκάθετη Τμήματος [α]

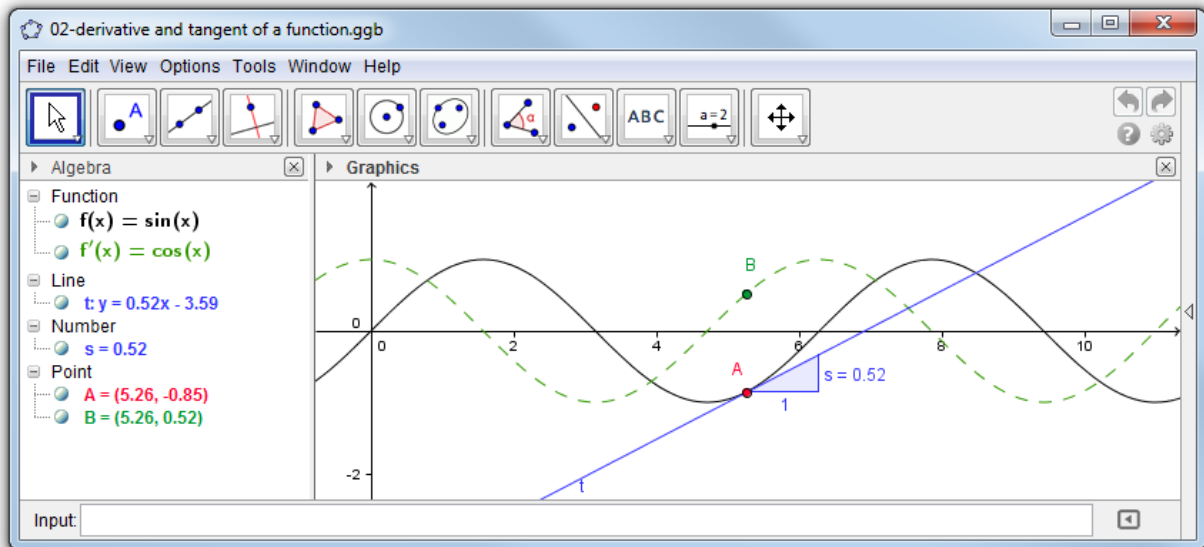
τ = Μεσοκάθετη Τμήματος [β]

M = Τομή [σ , τ]

Κύκλος [M, A]

Παράδειγμα 2: Παράγωγος και Εφαπτομένη Συνάρτησης

Εφαρμογή: Να ορίσετε τη συνάρτηση $f(x) = \eta\mu(x)$, την παράγωγό της, την εφαπτομένη της σε ένα σημείο της γραφικής παράστασης, καθώς και την κλίση της στο σημείο αυτό.

Πρώτος Τρόπος: Σημείο στη Γραφική Παράσταση της Συνάρτησης

Προετοιμασία

- Ανοίξτε ένα νέο παράθυρο χρησιμοποιώντας το **Νέο Παράθυρο** από το μενού *Αρχείο*.

Βήματα Κατασκευής

1		Πληκτρολογήστε στο Πεδίο Εισαγωγής τον ορισμό της συνάρτησης $f(x) = \eta\mu(x)$ και πατήστε το πλήκτρο Enter.
2		Επιλέξτε το εργαλείο <i>Νέο Σημείο</i> και κάνετε κλικ στη γραφική παράσταση της f . Θα δημιουργηθεί ένα σημείο που θα ανήκει στη γραφική παράσταση της συνάρτησης f .
3		Επιλέξτε το εργαλείο <i>Εφαπτόμενες</i> και κάνετε κλικ στο σημείο A και στη συνέχεια στη συνάρτηση f . Μετονομάστε την εφαπτομένη σε «ε» πληκτρολογώντας «ε». Θα ανοίξει ο διάλογος <i>Μετονομασία</i> .
4		Πληκτρολογήστε την εντολή $\lambda = \text{Κλίση}[\varepsilon]$.
5		Χρησιμοποιώντας το εργαλείο <i>Μετακίνηση</i> , σύρετε το A σε διαφορετικές θέσεις και παρατηρήστε την κίνηση της εφαπτομένης.
6		Πληκτρολογήστε $B = (x(A), \lambda)$ <u>Συμβουλή:</u> Το $x(A)$ δίνει την τετμημένη του σημείου A.
		Ενεργοποιήστε το ίχνος του σημείου B κάνοντας δεξί κλικ στο B (Mac OS: ctrl-κλικ) και επιλέγοντας <i>Ίχνος Ενεργό</i> .
7		Χρησιμοποιώντας το εργαλείο <i>Μετακίνηση</i> , σύρετε το σημείο A με το ποντίκι – το σημείο B θα αφήσει το ίχνος της «συνάρτησης κλίσης».

8	Πληκτρολογήστε την εντολή Παράγωγος [$f(x)$] για να πάρετε και την εξίσωση.
---	---

Μερικές Συμβουλές

Πληκτρολογήστε μια διαφορετική συνάρτηση, πχ $f(x) = x^3 - 2x^2$, στο *Πεδίο Εισαγωγής*. Θα ανανεωθεί αυτόματα η παράγωγος και η εφαπτομένη. Επίσης δοκιμάστε την εντολή Ολοκλήρωμα [$f(x)$] .

 Επιλέξτε το εργαλείο *Μετακίνηση* και σύρετε τη γραφική παράσταση της συνάρτησης με το ποντίκι. Παρατηρήστε τις αλλαγές στις εξισώσεις της συνάρτησης και της παραγώγου της.

Αυτόματη συμπλήρωση εντολών: όταν πληκτρολογήσετε τα δυο πρώτα γράμματα μιας εντολής, αυτή θα συμπληρωθεί αυτόματα. Εάν θέλετε να υιοθετήσετε την προτεινόμενη συμπλήρωση, πατήστε το πλήκτρο Enter, διαφορετικά συνεχίστε να πληκτρολογείτε.

 Η **Βοήθεια Εισαγωγής** βρίσκεται στο δεξί μέρος του *Πεδίου Εισαγωγής* και παρέχει τη λίστα με όλες τις διαθέσιμες εντολές του GeoGebra.

Δεύτερος Τρόπος: Σημείο με τετμημένη «α»

Προετοιμασία

- Πρόκειται να δημιουργήσουμε μια άλλη έκδοση της προηγούμενης κατασκευής χρησιμοποιώντας το *Πεδίο Εισαγωγής*. Επιλέξτε Αρχείο – Νέο ώστε να δημιουργήσετε ένα νέο παράθυρο.

Βήματα Κατασκευής

Πληκτρολογήστε τις παρακάτω εντολές στο *Πεδίο Εισαγωγής* και πατήστε Enter μετά από κάθε γραμμή.

$f(x) = \eta\mu(x)$

$\alpha = 2$

$T = (\alpha, f(\alpha))$

$t = \text{Εφαπτομένη}[\alpha, f]$

$s = \text{Κλίση}[t]$

$B = (x(T), s)$

Παράγωγος [f]

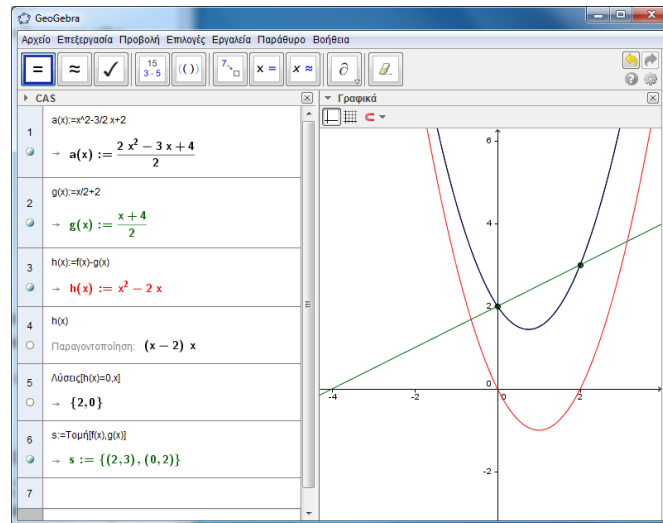
Μερικές Συμβουλές

 Επιλέξτε το εργαλείο *Μετακίνηση* και κάνετε κλικ στον αριθμό α . Μπορείτε να αλλάξετε την τιμή του πατώντας τα πλήκτρα με τα βέλη. Αυτόματα, το σημείο T και η εφαπτομένη θα κινηθούν επάνω στη συνάρτηση f.

- Μπορείτε επίσης να αλλάξετε τον αριθμό α εμφανίζοντας το δρομέα: κάνετε κλικ στα αριστερά του α στην προβολή Άλγεβρας. Αλλάξτε τιμή στο δρομέα σύροντας με το ποντίκι το σημείο.

Παράδειγμα 3: Τομή Πολυωνυμικών Συναρτήσεων

Εφαρμογή: Να βρεθεί η τομή μιας παραβολής με μια ευθεία εντοπίζοντας τις ρίζες της διαφοράς τους.

Προετοιμασία

- Κάνετε κλικ στο βέλος που βρίσκεται στη δεξιά πλευρά της Προβολής Γραφικών και επιλέξτε από την Πλευρική Μπάρα Όψεων επιλέξτε CAS & Γραφικά (CAS = computer algebra system).
- Σημειώστε ότι η Προβολή CAS είναι διαθέσιμη από την έκδοση 4.2 του GeoGebra και μετά.

Βήματα Κατασκευής

Πληκτρολογήστε τις παρακάτω εντολές στις γραμμές της Προβολής CAS. Κάθε φορά κάνετε υπολογισμό της εισόδου..

1		Εισάγετε $f(x) := x^2 - 3/2 * x + 2$ στην πρώτη γραμμή ώστε να ορίσετε την $f(x)$. Κάνετε υπολογισμό πατώντας το πλήκτρο Enter. <u>Συμβουλή:</u> Το $:=$ χρησιμοποιείται για αναθέσεις (ορισμούς).
2		Εισάγετε $g(x) := x/2 + 2$ στη δεύτερη γραμμή.
3		Ορίστε την $h(x)$ ως $h(x) := f(x) - g(x)$ στην τρίτη γραμμή.
4		Εισάγετε $h(x)$ στην τέταρτη γραμμή και παραγοντοποιήστε χρησιμοποιώντας το εργαλείο Παράγοντοποίηση. Αμέσως φαίνονται οι ρίζες.
5		Χρησιμοποιήστε την εντολή Λύσε $[h(x)=0, x]$ για να επιβεβαιώσετε τις ρίζες.
6		Δημιουργήστε τα σημεία τομής πληκτρολογώντας $s := \text{Τομή}[f(x), g(x)]$.

Μερικές Συμβουλές

Η Προβολή CAS επιτρέπει στους μαθητές να εργαστούν με κλάσματα, εξισώσεις και τύπους που περιλαμβάνουν **μεταβλητές**.

$\frac{15}{3 \cdot 5}$

Μπορείτε επίσης να χειριστείτε ένα μέρος μόνο κάποιας έκφρασης επιλέγοντάς την με το ποντίκι και στη συνέχεια κάνοντας κλικ σε κάποιο εργαλείο όπως αυτό της Παραγοντοποίησης.

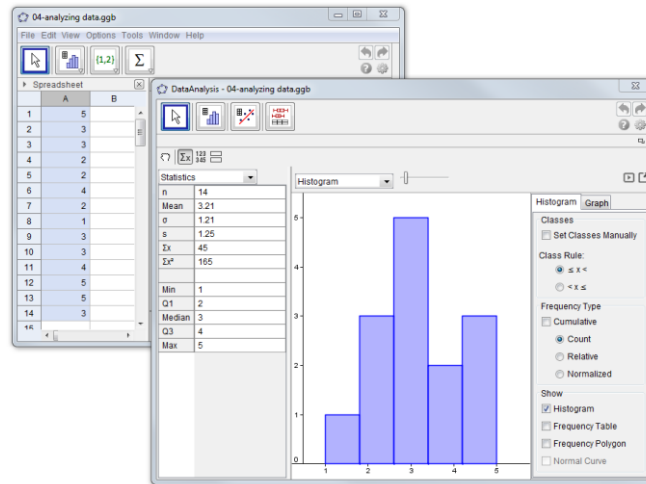
$x =$

Η λύση θα μπορούσε να έχει βρεθεί αμέσως ορίζοντας όπως παραπάνω τις $f(x)$ και $g(x)$, επιλέγοντας και τις δυο γραμμές και εφαρμόζοντας το εργαλείο *Λύση*.

Παράδειγμα 4: Ανάλυση Δεδομένων

Task: Δημιουργήστε ένα ιστόγραμμα και υπολογίστε μέση τιμή, διάμεσο, ελάχιστη και μέγιστη τιμή ενός πλήθους τιμών.

Προετοιμασία

- Κάνετε κλικ στο βέλος που βρίσκεται στη δεξιά πλευρά της Προβολής Γραφικών και από την Πλευρική Μπάρα Όψεων επιλέξτε Πίνακες και Γραφικά.

Βήματα Κατασκευής

1		Εισάγετε κάποια δεδομένα στα κελιά της στήλης A του Λογιστικού Φύλλου, πχ δώστε στα A1 έως A14 τιμές όπως οι 5, 3, 3, 2, 2, 4, 2, 1, 3, 3, 4, 5, 5, 3.
2		Επιλέξτε τα κελιά και χρησιμοποιήστε το εργαλείο <i>Ανάλυση Μιας Μεταβλητής</i> . <u>Συμβουλή:</u> Στο συγκεκριμένο παράδειγμα. Επιλέξτε τα κελιά A1 έως A14 και κάνετε κλικ στο εργαλείο <i>Ανάλυση Μιας Μεταβλητής</i> . Στο διάλογο Πηγή Δεδομένων πατάτε <i>Ανάλυση</i> και εμφανίζεται ο διάλογος <i>Ανάλυση Δεδομένων</i> .
3		Επιλέξτε το κατάλληλο πλήθος Κλάσεων από το επάνω μέρος του παραθύρου. <u>Συμβουλή:</u> Για τους αριθμούς του συγκεκριμένου παραδείγματος, χρησιμοποιήθηκαν 5 κλάσεις, επειδή υπάρχουν πέντε διαφορετικές τιμές.
4	Σx	Επιλέξτε το εικονίδιο <i>Δείξτε τα Στατιστικά</i> από την μπάρα ώστε να ανοίξει η καρτέλα των <i>Στατιστικών</i> . Βρείτε τη Μέση Τιμή, τη Διάμεσο, τη Μέγιστη και την Ελάχιστη τιμή των δεδομένων.
5		Κάνετε κλικ στο βέλος που βρίσκεται επάνω δεξιά και επιλέξτε <i>Θέσε τις Κλάσεις Χειροκίνητα στα δεξιά του Ιστογράμματος</i> . <u>Συμβουλή:</u> Πληκτρολογήστε Enter αφού θέσετε στην Αρχή την τιμή 0.5 και στο Πλάτος την τιμή 1 (τιμές για το συγκεκριμένο παράδειγμα).

Μερικές Συμβουλές

Αλλάξτε μερικές τιμές στη στήλη A και δείτε πώς αυτό επηρεάζει το ιστόγραμμα και τις στατιστικές τιμές όπως η μέση τιμή, η διάμεσος η ελάχιστη και η μέγιστη τιμή.

Αλλάξτε τον τύπο του διαγράμματος από Ιστόγραμμα σε Θηκόγραμμα χρησιμοποιώντας τη λίστα επάνω από το διάγραμμα.

Περισσότερες Πληροφορίες

Μπορείτε να βρείτε περισσότερες πληροφορίες, υλικό και βοήθεια στις ιστοσελίδες μας:

Λογισμικό

www.geogebra.org

Εγχειρίδιο & Μαθήματα

wiki.geogebra.org

Έργα & Φύλλα Εργασίας

www.geogebra.org/tube

Forum Χρηστών

www.geogebra.org/forum

The image shows two overlapping windows from the GeoGebra software. The top window, titled "Theorem of Pythagoras", displays a right-angled triangle with vertices A, B, and C. Squares are constructed on each side: a blue square on side AC (labeled b^2), a green square on side AB (labeled c^2), and a red square on side BC (labeled a^2). Below the diagram, the side lengths and their squares are listed:

$a = 10.36$	$a^2 = 107.29$	a^2
$b = 6.01$	$b^2 = 36.15$	107.2
$c = 11.98$	$c^2 = 143.44$	a^2

At the bottom of this window, a question is posed: "How do the several surface areas of the three side c?"

The bottom window shows a dynamic geometry construction. It features a coordinate system with a blue curve and a red line. A point A1 is marked at x=0.34, and a point a is marked at x=3.88. The window also includes a spreadsheet with the following data:

	A	B	C	D
1	0.34	0.53	0.43	
2	0.87	0.43	0.52	
3	0.44	0.52	0.79	
4	0.95	0.79	0.37	
5	0.17	0.37	0.42	
6	0.54	0.42	0.82	
7	0.96	0.82	0.33	
8	0.14	0.33	0.5	
9	0.46	0.5	0.83	
10	0.97	0.83	0.31	
11	0.13	0.31	0.52	
12	0.44	0.52	0.79	
13	0.96	0.79	0.37	
14	0.16	0.37	0.44	
15	0.53	0.44	0.84	
16	0.97	0.84	0.3	
17	0.12	0.3	0.52	
18	0.42	0.52	0.75	
19	0.95	0.75	0.42	